

Santrauka piliečiams

Inovacijos vardan tvaraus augimo. Bioekonomika Europai

Europos Komisija paskelbė strategiją, kad padėtų mūsų visuomenėje ir šalių ūkyje geriau panaudoti atsinaujinančiuosius biologinius išteklius.

SVARSTOMAS KLAUSIMAS

Naftos ir anglies atsargos nyksta, o pasaulio gyventojų skaičius sparčiai didėja. Tuo pat metu tiek norint patenkinti saugaus ir sveiko maisto bei pašarų paklausą, tiek tiekti žaliavas, energiją bei kitus biotechnologinius produktus vis svarbesni tampa atsinaujinantieji biologiniai ištekliai, tokie kaip augalai, mikrobai ir gyvūnai.

Mums reikia veiksmingos bioekonomikos, kuria būtų užtikrinamos patikimos ir tvarios biologinių išteklių, naudojamų maisto produktams, pašarams, energijai ir kitoms prekėms gaminti, atsargos. Tačiau tam būtina žemė ir vanduo yra riboti, be to, jie reikalingi norint pasiekti daugelį kitų tikslų. Taigi reikia bioekonomikos sistemų, kuriomis naudojantis būtų pagaminama daugiau naudojant mažiau išteklių, įskaitant biologines atliekas, pavyzdžiui, maisto atliekas ar miško liekanas, tuo pat metu mažinant neigiamą poveikį aplinkai (pavyzdžiui, šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį).

Tvariai biologinių išteklių gamybai ir naudojimui užtikrinti itin svarbūs moksliniai tyrimai ir inovacijos, kad rinkoje būtų pateikiamos naujos idėjos ir technologijos.

KAM TAI BUS NAUDINGA IR KUO?

- **Ūkininkams, žvejams, pramonės įmonėms**, nes jiems atsivertų naujų biologinių žaliavų gamybos ir novatoriškų produktų bei procesų kūrimo iš jų galimybių, visų pirma kaimo ir pakrančių vietovėse. Dėl bioekonomikos visa ES ekonomika taps konkurencingesnė.
- **Mokslininkams ir tyrėjams**, nes jiems atsivertų naujų mokslinių tyrimų ir inovacijų galimybių. Vien pagal [mokslinių tyrimų programą „Horizontas 2020“](#) [55 KB] bioekonomikai, maisto saugai, tvariam žemės ūkiui bei jūrų ir jūrininkystės moksliniams tyrimams skirta 4,7 mlrd. eurų. Dėl to iki 2025 m. bioekonomikos sektoriuose galėtų būti sukurta 130 000 darbo vietų ir 45 mlrd. eurų pridėtinės vertės.
- **Visuomenei**, nes tam, kad būtų paklotas tvirtas politikos formavimo ir informacija grindžiamų visuomenės sprendimų pagrindas ir bioekonomika būtų plėtojama atsakingai, reikalingas piliečių ir galutinių naudotojų dalyvavimas.
- **Europai ir kitoms pasaulio šalims**, nes bioekonomika padės spręsti įvairių pasaulio šalių visuomenei kylančius uždavinius: maisto atsargų patikimumo, klimato kaitos, tvaraus gamtos išteklių valdymo ir Europos priklausomybės nuo neatsinaujinančiųjų šaltinių.

KODĖL ŠIŲ VEIKSMŲ TURI IMTIS ES?

Išteklių ir kompetenciją imtis efektyvių veiksmų turi tik ES, nes:

- spręstini uždaviniai yra Europos ir pasaulinio masto (žr. pirmiau),
- nemažai ES politikos sričių yra labai svarbios su bioekonomika susijusioms pramonės šakoms, pavyzdžiui, žemės ūkiui, miškininkystei, žuvininkystei, maisto produktų, plaušienos ir popieriaus gamybai, kai kuriems chemijos, biotechnologijų ir energetikos pramonės sektoriams,
- kad būtų galima atlikti bioekonomikai plėtoti reikalingus mokslinius tyrimus ir diegti inovacijas, reikia didesnės nei nacionalinio lygmens kritinės kompetencijos masės.

KAIP STRATEGIJA BUS ĮGYVENDINAMA?

ES bioekonomikos strategijoje numatyta 12 konkrečių priemonių, kurias turėtų įgyvendinti ES, nacionalinės vyriausybės ir regionai, suskirstytų pagal 3 temas:

- 1) investicijos į mokslinius tyrimus, inovacijas ir gebėjimus,
- 2) didesnė įvairių politikos sričių sąveika ir suinteresuotųjų šalių įsipareigojimas,
- 3) bioekonomikos sektorių rinkų stiprinimas ir konkurencingumo didinimas.

[Inovacijos vardan tvaraus augimo. Bioekonomika Europai](#) [88 KB]

KADA STRATEGIJA ĮSIGALIOS?

Strategija įsigalios iš karto. Ja siūlomi plataus pobūdžio veiksmai, kuriuos Europos Komisija jau pradėjo įgyvendinti, be to, raginamos dalyvauti nacionalinės vyriausybės, regionai, mokslo bendruomenė, pramonės įmonės ir pilietinė visuomenė.